

Mezinárodní konference 2025
Psychomodulační látky: současné trendy v regulaci nových psychoaktivních látek
4.6.2025

DOZOR V OBLASTI PSYCHOMODULAČNÍCH LÁTEK

Mgr. Petr Čejka

ředitel Odboru právního a zahraničního
Ústřední inspektorát
Státní zemědělská a potravinářská inspekce

Obsah

- Aktuální situace v oblasti právních předpisů k problematice PML a ZPL
- Kompetence SZPI ke kontrole PML, rámec kontrolní činnosti, trestání
- Co je možné kontrolovat u PML v souvislosti se zákonem č. 167/1998 Sb., o návykových látkách
- Co je možné kontrolovat u PML v souvislosti se zákonem č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Co je možné kontrolovat u PML v souvislosti se zákonem č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy
- Zařazené psychoaktivní látky (ZPL)

Představení SZPI

- kontrolní orgán zejména nad bezpečností, jakostí a řádným označováním potravin
- dále kontroluje i tabákové výrobky
- kontroly jsou prováděny ve výrobě, při dovozu, v tržní síti a ve společného stravování
- kontroluje i reklamu na potraviny

SZPI:

Ústřední inspektorát - Brno

7 krajských inspektorátů

2 vysoce specializované laboratoře

Celkem – **555** zaměstnanců z toho **261** inspektorů

1. ledna 2025 nabyla účinnost novela zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách

Nové kompetence pro SZPI:

- psychomodulační látky (PML)
- zařazené psychoaktivní látky (ZPL)

Aktuální situace v oblasti právních předpisů k problematice PML a ZPL

Vydané a připravované právní předpisy v oblasti PML a ZPL

- Zákon č. **167/1998 Sb.**, o návykových látkách
- Zákon č. **65/2017 Sb.**, o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Zákon č. **40/1995 Sb.**, o regulaci reklamy
- nařízení vlády č. **11/2025 Sb.**, o seznamu zařazených psychoaktivních látek
- Vyhláška č. **147/2025 Sb.**, o vzorech formulářů a evidenci PML a ZPL

- Nařízení vlády o seznamu psychomodulačních látek
dosud nebylo vydáno – NELZE PROVÁDĚT KONTROLU, DOKUD NEBUDE SEZNAM OBSAHOVAT konkrétní PML

- Vyhláška o psychomodulačních látkách
dosud nebyla vydána

Kompetence SZPI ke kontrole PML, rámec kontrolní činnosti, trestání

Vymezení kompetencí SZPI ke kontrole PML v z. 146/2002 Sb.

SZPI provádí kontrolu povinností:

- stanovených pro PML a ZPL podle zákona o návykových látkách (**§ 3 odst. 2 písm. r) zákona č. 146/2002 Sb., o SZPI**)
- stanovených pro PML podle zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek (**§ 3 odst. 2 písm. q) zákona č. 146/2002 Sb., o SZPI**)
- stanovených pro reklamu na PML v rozsahu stanoveném zákonem upravujícím regulaci reklamy (**§ 3 odst. 2 písm. k) zákona č. 146/2002 Sb., o SZPI**)

Rámec kontrolní činnosti dle zákona č. 167/1998 Sb.

Věcná příslušnost – PML a ZPL

PML:

- látky s psychoaktivním účinkem, které nepředstavují závažné riziko pro veřejné zdraví nebo riziko závažných sociálních dopadů na jednotlivce a společnost
- jsou uvedeny v nařízení vlády o seznamu psychomodulačních látek
- a výrobky z nich

ZPL:

- psychoaktivní látky, u nichž s ohledem na dosavadní vědecké poznatky nelze vyloučit závažná zdravotní a společenská rizika
- jsou uvedeny v nařízení vlády o seznamu zařazených psychoaktivních látek
- a výrobky z nich

Rámeč kontrolní činnosti dle zákona č. 167/1998 Sb.

§ 43a odst. 5 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách

Potravinářská inspekce provádí kontrolní činnost v oblasti psychomodulačních a zařazených psychoaktivních látek podle tohoto zákona.

Kontrola je prováděna dle § 34 odst. 2 a 8 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, kontrolního řádu, zákona o SZPI:

- Provádí ji inspektoři SZPI
- Kontroly nejsou předem oznamovány
- **Oprávnění inspektorů dle kontrolního řádu:**
 - zejména vstupovat do staveb, dopravních prostředků, na pozemky a do dalších prostor
 - požadovat prokázání totožnosti
 - odebírat vzorky / provádět kontrolní nákupy
 - požadovat poskytnutí údajů, dokumentů a věcí vztahujících se k předmětu kontroly
 - pořizovat obrazové nebo zvukové záznamy
- **Kontrolované osoby a povinné osoby jsou povinny poskytovat součinnost**

Rámeček kontrolní činnosti dle zákona č. 167/1998 Sb.

Kontrola je prováděna dle § 34 odst. 2 a 8 zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách, kontrolního řádu, zákona o SZPI:

- Při zjištění porušení právních předpisů inspektor **vydá opatření**, kterým:
 - Zakáže výrobu / distribuci / uvádění na trh PML
 - Zakáže užívání prostor pro výrobu / distribuci / uvádění na trh PML
 - Nařídí zničení PML nebo ZPL, které nesplňují požadavky zákona o návykových látkách nebo s nimiž je nakládáno v rozporu se zákonem o návykových látkách
 - Uloží odstranění zjištěných nedostatků
 - Stažení z trhu PML

Přestupky vs. TČ

Subsidiarita trestní represe

§ 36 odst. 2 zákona č. 167/1998 Sb.

k) v rozporu s § 33a odst. 5 nakládá s psychomodulační látkou

§ 251a Trestní zákon

Neoprávněné nakládání s psychomodulačními látkami - *ve větším rozsahu*

§ 36 odst. 2 zákona č. 167/1998 Sb.

u) v rozporu s § 33j odst. 3 nakládá se zařazenou psychoaktivní látkou (pouze výzkum povolen)

§ 286a Trestní zákon

Neoprávněná výroba a jiné nakládání se zařazenými psychoaktivními látkami - *v množství větším než malém*

§ 35 odst. 1 písm. b) nebo § 36 odst. 1 písm. c) zákona č. 65/2017 Sb.

poruší zákaz dle § 16a odst. 1 písm. c) prodávat nebo podávat psychomodulační látky osobě mladší 18 let,

§ 204 Trestní zákon

Podání alkoholu, psychomodulační látky nebo zařazené psychoaktivní látky dítěti

Co je možné kontrolovat u PML v souvislosti se zákonem č. 167/1998 Sb., o návykových látkách

Co je možné kontrolovat u PML – zákon č. 167/1998 Sb.

Nakládání:

- **nakládání s PML jen dovolenými způsoby (§ 33a)**
- jen s povolením k nakládání s PML od MZd. (§ 33b - § 33 c)
- povinnost vést příslušné evidence o nakládání s PML. (§ 33h)

Označování:

- **zda jsou PML řádně označeny** včetně informačního sdělení pro spotřebitele, bezpečnostního varování o nebezpečnosti užití výrobku nezletilými a zdravotního varování. (§ 33e)
- povinnost poskytovat příslušné informace o PML při nabízení k prodeji prostřednictvím prostředku komunikace na dálku (internetový prodej). (§ 33e odst. 7)

Co je možné kontrolovat u PML – zákon č. 167/1998 Sb.

Výroba/distribuce/uvádění na trh:

- Zda **výrobci PML** při výrobě dodržují **požadavky správné výrobní praxe**. (§ 33f odst. 1)
- Zda **výrobce nebo distributor PML** ověřuje, že **šarže PML** uváděná na trh **splňuje požadavky** na maximální koncentraci aktivních látek v PML a maximální přípustnou chemickou a MiBi kontaminaci. (§ 33f odst. 2)
- Zda kontrolované osoby používají při výrobě, distribuci a uvádění na trh PML příslušné obaly a obalové materiály. (§ 33f odst. 5)
- Zda kontrolované osoby vyřadily z uvádění na trh PML balené do neodpovídajících obalů, nedostatečně nebo nesprávně označené nebo páchnoucí, poškozené, deformované, znečištěné, zjevně chemicky nebo mikrobiol. narušené. (§ 33f odst. 5)
- **Zda kontrolované osoby neuvádí nebo neposkytují k uvádění na trh PML, které**
 - a) jsou klamavě označené nebo nabízené klamavým způsobem,
 - b) připomínají svým vzhledem cukrovinky, čokoládu nebo čokoládové bonbony, sušenky nebo trvanlivé pečivo, nebo jinou potravinu,
 - c) připomínají svým vzhledem hračku nebo výrobek určený dětem,
 - d) jsou neznámého původu,
 - e) obsahují tabák, nikotin, nikotinové soli, omamné a psychotropní látky nebo jiné PML,
 - f) obsahují kofein, taurin nebo jiné stimulující složky,

Co je možné kontrolovat u PML – zákon č. 167/1998 Sb.

Distribuce/Uvádění na trh:

- Zda kontrolované osoby neuvádí nebo neposkytují k uvádění na trh PML, které
 - g) **přesahují maximální povolené množství PML nebo max. povolené množství aktivní látky v jednotkovém balení nebo přesahují max. povolené koncentrace aktivních látek,**
 - h) mohou z důvodu kontaminace poškodit zdraví. (§ 33f odst. 6)

Zákaz poskytovat výhody:

- Zda kontrolované osoby neposkytují **v souvislosti s prodejem** PML bezplatné nebo jiné výhody ve formě zboží nebo služeb nebo zda v souvislosti s prodejem zboží nebo služeb neposkytují bezplatné nebo jiné výhody ve formě PML. (§ 33f odst. 7)

Dovoz /vývoz:

- Zda kontrolované osoby mají patřičná povolení k dovozu PML. (§ 33g odst. 1)
- Zda kontrolované osoby dodržují zákaz vývozu PML mimo území ČR. (§ 33g odst. 2)

Co je možné kontrolovat u PML v souvislosti se zákonem č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek

Co je možné kontrolovat u PML – zákon č. 65/2017 Sb.

1) Zda kontrolované osoby dodržují **zákaz**:

- a) **prodávat PML** a zboží související s PML **mimo prodejnu specializovanou** na prodej PML,
- b) **vstupu** do prodejny specializované na prodej PML a zboží souvisejícího s PML **osobám mladším 18 let**,
- c) **prodávat nebo podávat PML osobě mladší 18 let**,
- d) **prodávat PML prostřednictvím prodejního automatu**.
- e) prodávat PML v potravinářském podniku,
- f) prodávat PML ve zdravotnickém zařízení a v souvisejících prostorech,
- g) prodávat PML ve škole a školském zařízení,
- h) prodávat PML v zařízení sociálně-právní ochrany dětí, v provozovně, kde je provozována živnost, jejímž předmětem je péče o děti do 3 let, v prostoru, kde je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině, nebo v zařízení, ve kterém je uskutečňována mimoškolní výchova a vzdělávání, nezařazeném do rejstříku škol a školských zařízení,
- i) prodávat PML na akci určené pro osoby mladší 18 let,
- j) prodávat PML v tranzitním prostoru letiště.

(§ 16a)

Co je možné kontrolovat u PML – zákon č. 65/2017 Sb.

2) Zda prodejce PML má vhodným způsobem vzájemně oddělenou nabídku jednotlivých PML, pokud nabízí více druhů PML.

3) Zda prodejce PML na místech prodeje PML umístil pro spotřebitele zjevně viditelné **informační sdělení zákazu prodeje tohoto zboží osobám mladším 18 let** a zda text zákazu prodeje je pořízen černými tiskacími písmeny na bílém podkladě o velikosti písmen nejméně 2 cm a zda text zákazu prodeje je uveden v tomto znění: „Prodej psychomodulačních látek osobám do 18 let je zakázán.“.

4) Zda **při vstupu do prodejny** prodejce PML umístil zjevně viditelné **informační sdělení o zákazu vstupu osobám mladším 18 let** a zda text zákazu je pořízen černými tiskacími písmeny na bílém podkladě o velikosti písmen nejméně 2 cm a zda text zákazu vstupu je uveden v tomto znění: „Vstup osobám do 18 let je zakázán.“.

5) Zda osoba prodávající PML a osoba předávající PML při prodeji prostřednictvím prostředku komunikace na dálku je starší 18 let.

(§ 16b)

Co je možné kontrolovat u PML – zákon č. 65/2017 Sb.

6) Zda prodejce PML při prodeji PML prostřednictvím prostředku komunikace na dálku prodává PML pouze prostřednictvím takového **prostředku komunikace na dálku, který je specializovaný výhradně na prodej PML** a zboží souvisejícího s PML (§ 16c odst. 1).

7) Zda prodává PML prostřednictvím prostředku komunikace na dálku právnická nebo podnikající fyzická **osoba, která je k tomu oprávněna podle zákona o návykových látkách a zda je tato osoba současně oprávněna provozovat a provozuje prodejnu**, ve které prodává PML podle zákona o návykových látkách. (§ 16c odst. 2)

8) Zda prodejce prodávající PML prostřednictvím prostředku komunikace na dálku **vyloučil jejich prodej osobám mladším 18 let, zda využil kvalifikovaný systém** podle zákona o elektronické identifikaci a zda zajistil, že **v okamžiku prodeje zboží došlo k ověření**, že kupující spotřebitel není mladší 18 let. (§ 16c odst. 3)

9) Zda prodejce PML prostřednictvím prostředku komunikace na dálku **zajistil předání zboží do vlastních rukou kupujícího**. (§ 16c odst. 4 a odst. 5)

Co je možné kontrolovat u PML – zákon č. 65/2017 Sb.

10) Zda prodejce PML prostřednictvím prostředku komunikace na dálku vede příslušnou evidenci o předání zboží. (§ 16c odst. 6)

11) Zda osoba zajišťující doručení PML eviduje určeným způsobem předání zboží a zda bezprostředně po předání zboží evidované údaje předává prodejci. (§ 16c odst. 7)

12) Pokud prodejce PML prostřednictvím prostředku komunikace na dálku nabízí více druhů psychomodulačních látek, zda má jejich nabídku vzájemně oddělenou. (§ 16c odst. 9)

13) Zda prodejce PML prostřednictvím prostředku komunikace na dálku před prodejem těchto výrobků spotřebitele informuje o zákazu prodeje osobám mladším 18 let zjevně viditelným textem způsobem přiměřeným možnostem prostředku komunikace na dálku. (§ 16c odst. 10)

14) Zda prodejce PML prostřednictvím prostředku komunikace na dálku uvádí **v místě nabídky prodeje těchto výrobků své jméno, adresu sídla a identifikační číslo osoby.** (§ 16c odst. 11)

Co je možné kontrolovat u PML – zákon č. 65/2017 Sb.

15) Zda prodejce PML prostřednictvím prostředku komunikace na dálku nepoužívá osobní údaje spotřebitele získané v souvislosti s tímto prodejem pro jiné účely než pro danou koupi nebo zda tyto údaje nepředává jiné osobě. (§ 16c odst. 12)

16) Zda kontrolované osoby dodržují **zákaz přeshraničního prodeje PML** prostřednictvím prostředku komunikace na dálku. (§ 16c odst. 13)

Co je možné kontrolovat u PML v souvislosti se zákonem č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy

Co je možné kontrolovat u PML – zákon č. 40/1995 Sb.

- 1) **zákaz** reklamy, jejímž cílem nebo přímým nebo nepřímým účinkem je propagace PML (§ 3b odst. 1)
- 2) **zákaz** jakékoliv formy **sponzorování** akcí, činností nebo jednotlivců, jejichž cílem nebo přímým nebo nepřímým účinkem je propagace PML. (§ 3b odst. 2)
- 3) zákaz reklamy na PML ve formě obchodního sdělení, jehož účelem nebo přímým nebo nepřímým účinkem je propagace PML. (§ 3b odst. 3)
- 4) zákaz distribuce PML zdarma, jejímž účelem nebo přímým či nepřímým účinkem je propagace PML, nebo distribuce zdarma, která má takový přímý či nepřímý účinek v souvislosti se sponzorováním akcí, činností nebo jednotlivců. (§ 3b odst. 3)

Zařazené psychoaktivní látky (ZPL)

Nařízení vlády č. 11/2025 Sb., o seznamu ZPL

- **nařízení vlády č. 11/2025 Sb., o seznamu zařazených psychoaktivních látek**, který zavádí omezení v souvislosti s nakládáním zařazených psychoaktivních látek – vyhlášeno 16. ledna 2025

- v současné době je **na seznamu 132 látek**

Jedná se především o:

- látku HHC a podobné semisyntetické kanabinoidy (THCP, HHCP, THCB, HHCB aj.)
- další psychoaktivní látky (např. hydroxetamin, mefedren, fenozolon)
- ZPL podléhají **zákazu nakládání se zařazenými psychoaktivními látkami s výjimkou jejich vědeckého výzkumu** (§ 33j zákona č. 167/1998 Sb.)

SZPI a dosavadní kontrola ZPL - v roce 2024 návykových látek

Řada psychoaktivních látek byla v České republice bez adekvátní regulace, přitom bylo jejich nabízení vysoce rizikové – bylo možné je prodávat například ve formě cukrovinek nebo prostřednictvím prodejních automatů.

Kontrola SZPI

- **Některé výrobky** označené jako „sběratelské předměty“, nebylo v mnoha případech možné kontrolovat jako potraviny. Pokud ano, bylo pro jejich případný zákaz vždy nutné hodnocení rizika SZÚ.

Nejčastější problémy s psychoaktivními látkami – HHC a jeho deriváty

- **V roce 2024 byly některé látky dočasně zařazeny mezi psychotropní látky, které jsou uvedené v příloze č. 4 k nařízení vlády č. 463/2013 Sb. o seznamech návykových látek.**

Březen 2024 - HHC, HHC-O a THCP

Červenec 2024 - HHCP, HHCH, HHCB, HHC-C8, THCH, THCB, THC-C8

Po zařazení mezi psychotropní látky následovala v obou případech mimořádná ústředně řízená kontrola, jejichž cílem bylo odhalit nelegální uvádění těchto psychotropních látek na trh a zjištěné protiprávní jednání bylo průběžně předáváno Policii ČR

SZPI a dosavadní kontrola ZPL - v roce 2024 návykových látek

Mimořádná kontrola týkající se uvádění na trh potravin obsahujících látky HHC nebo HHC-O nebo THCP

- **Celkem bylo provedeno 2809 kontrolních vstupů a úkonů předkontroly, přičemž z tohoto počtu bylo celkem hlášeno Policii ČR 64 případů.** Z celkového počtu 2809 kontrolních vstupů a úkonů předkontroly se 279 případů týkalo e-commerce (z toho 18 případů e-commerce bylo hlášeno Policii ČR).
- Z 9 odebraných šarží potravin, které neměly na obalu deklarovanou látku HHC nebo HHC-O nebo THCP, nicméně zde bylo podezření, že tyto látky obsahují, se u 8 šarží toto podezření prokázalo a byl u nich zjištěn obsah látky HHC.

Mimořádná kontrola týkající se uvádění na trh potravin obsahujících látky HHCP, HHCH, HHCB, HHC-C8, THCH, THCB, THC-C8

- **Celkem bylo provedeno 420 kontrolních vstupů a úkonů předkontroly, přičemž z tohoto počtu bylo celkem hlášeno Policii ČR 18 případů.** Z celkového počtu 420 kontrolních vstupů a úkonů předkontroly se 76 případů týkalo e-commerce (z toho 6 případů e-commerce bylo hlášeno Policii ČR).

Nakládání se ZPL

Nakládáním se ZPL se rozumí:

- a) výzkum zařazených psychoaktivních látek – **jediný povolený způsob nakládání podle § 33j odst. 3 zákona č.167/1998 Sb.**
- b) výroba, vývoz, dovoz a distribuce zařazených psychoaktivních látek, koupě zařazených psychoaktivních látek za účelem jejich uvádění na trh a jejich uvádění na trh, jakož i nabývání dalších věcných a závazkových práv s ním spojených za tímto účelem, a jejich uvádění na trh - **zakázané způsoby nakládání podle § 33j odst. 3 zákona č.167/1998 Sb.**

Za nakládání se ZPL se nepovažuje:

- a) přechovávání zařazených psychoaktivních látek fyzickými osobami v malém množství pro osobní potřebu
- b) zacházení se zařazenými psychoaktivními látkami v rámci činnosti státních orgánů v rámci jejich působnosti

ZPL – kontrola SZPI

- Kontrola SZPI je zaměřena primárně na to, zda nedochází k nelegálnímu nakládání se ZPL, uvedenými v nařízení vlády č. 11/2025 Sb.

Jedná se zejména o výrobu, distribuci nebo uvádění na trh (poskytnutí konečnému spotřebiteli) ZPL, a to :

- v kamenných provozovnách (obchody, výrobní prostory, distribuční centra apod.)
- prostřednictvím prodejních automatů
- v rámci internetového prodeje.

Příklady kontrolovaných výrobků

- Želé, sušenky, nápoje apod.
- Cukrovinky (želé, sušenky), nápoje, doplňky stravy (včetně olejů, extraktů a tinktur)
- Masti, kosmetika
- Konopné pryskyřice, vapovací pera, vapovací cartridge, aj.

ZPL – kontrola SZPI

Kontroly ZPL jsou primárně prováděny na základě podnětů nebo v rámci interního monitoringu SZPI

Interní monitoring

- průběžně je ověřováno zda jsou na webových stránkách nabízeny ZPL či nikoliv

Jedná se především o:

- webové stránky, které byly předmětem kontrol v roce 2024 – na kterých se tehdy nabízely výrobky s HHC
 - webové stránky, které jsou předmětem kontroly na základě podnětu
- dosud ověřeno 10 webových stránek – bez negativních zjištění

ZPL – kontrola SZPI

Kontroly ZPL na základě podnětů

- na základě podezření obsahu ZPL ve výrobcích jsou odebírány vzorky do akreditované laboratoře VŠCHT ke stanovení kanabinoidů a dalších látek

- dosud bylo odebráno 7 vzorků u 2 kontrolovaných osob

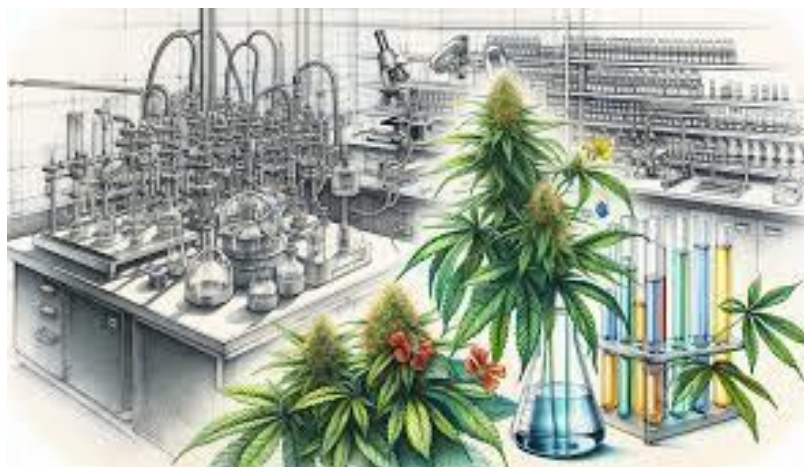
v současné době čekáme na výsledky rozborů

- jednalo se o květy technického konopí, želé cukrovinky, sušenky, čokoládu a nealkoholický nápoj (shot)

Kontrola nakládání se ZPL ve výzkumu

- Kontrola SZPI může být zaměřena i na nakládání se ZPL ve výzkumu.

Děkuji za pozornost